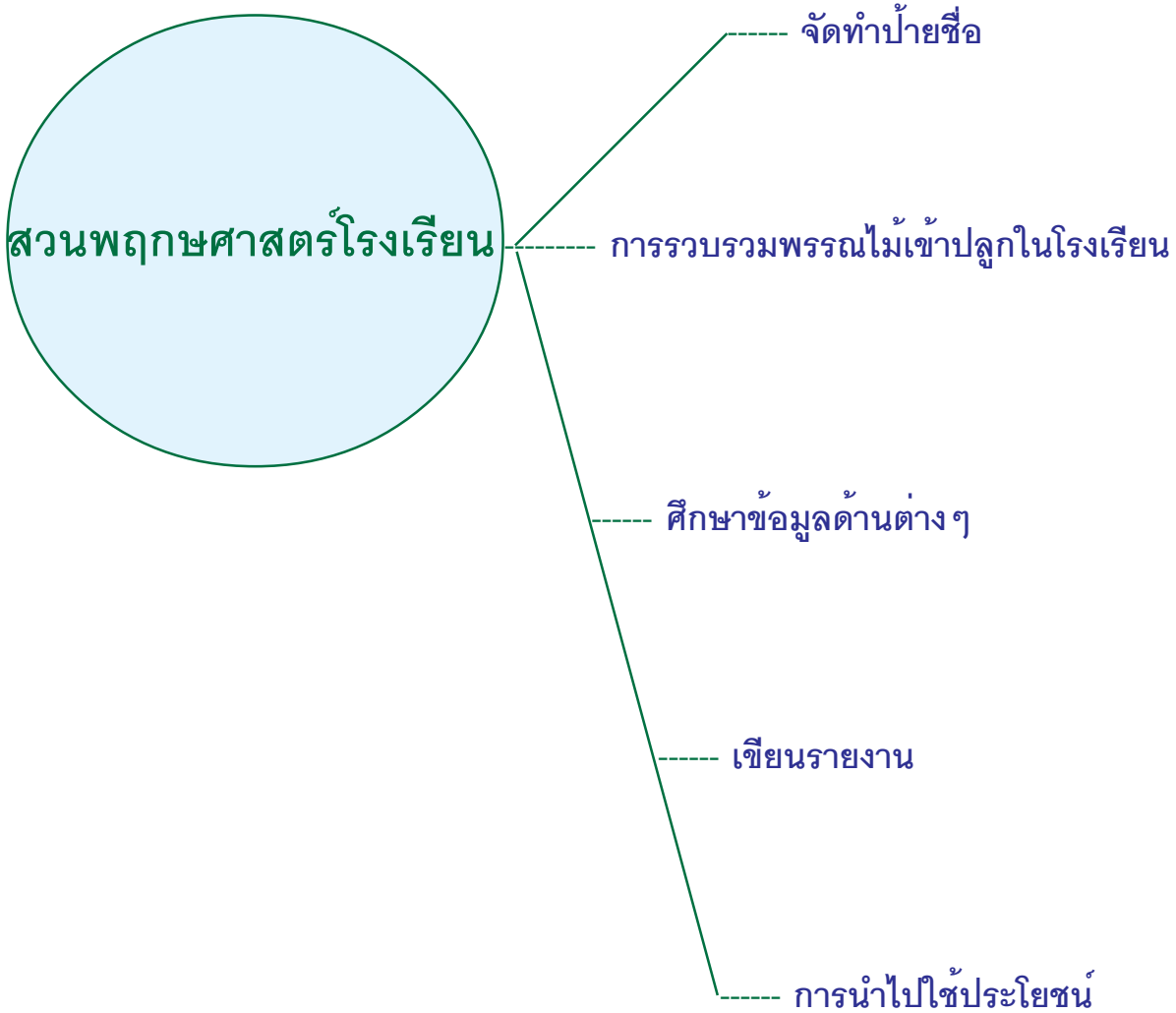
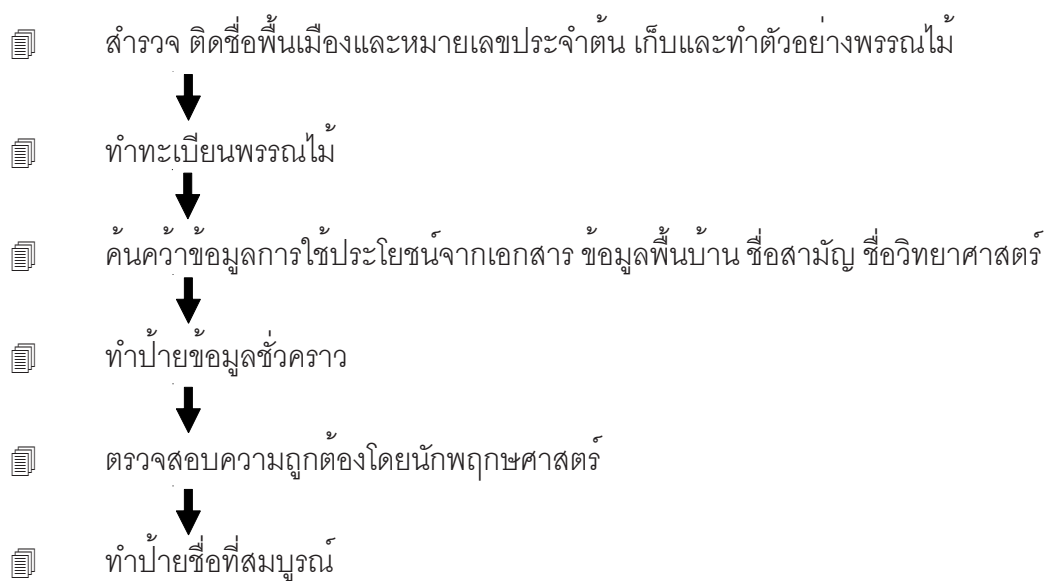

องค์ประกอบ สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

การจัดทำป้ายชื่อ

จัดทำป้ายชื่อประจำต้นไม้ในโรงเรียน ในขั้นแรกเป็นชื่อพื้นเมือง จากนั้นศึกษาค้นคว้าข้อมูลการใช้ประโยชน์จากเอกสาร หรือข้อมูลพื้นบ้าน ค้นคว้าชื่อสามัญ ชื่อวิทยาศาสตร์จากเอกสาร จะเป็นชื่อชั่วคราว จากนั้นมีการตรวจสอบจากนักพฤกษศาสตร์ หรือชื่อของต้นที่สามารถอ้างอิงเพื่อให้ได้ชื่อที่ถูกต้องสมบูรณ์ หากไม่สามารถค้นคว้าได้ จัดทำตัวอย่างพรรณไม้แห้งโดยมีส่วนต่างๆ ครบ ทั้งใบ ดอก ผล ส่งให้กับทางโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช เพื่อให้นักพฤกษศาสตร์อนุกรมวิธานพืช ทำการศึกษาจำแนก หาชื่อวิทยาศาสตร์ และข้อมูลต่างๆ

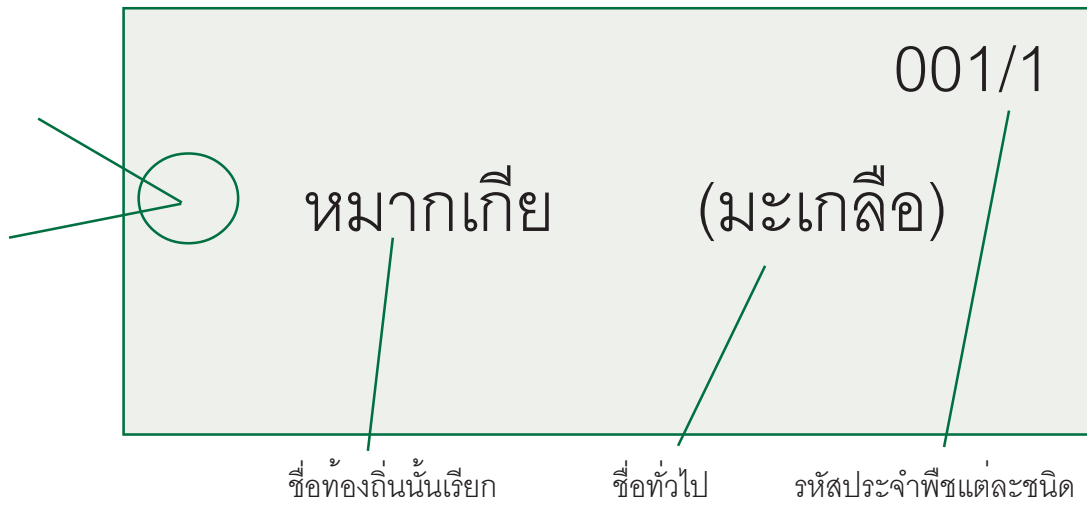

สำรวจจัดทำป้ายชื่อต้นไม้ในโรงเรียน ในตอนแรกเป็น ชื่อพื้นเมือง แล้วทำป้ายชื่อผูกติดไว้กับต้นไม้

การสำรวจพรรณไม้

ตัวอย่างป้ายชื่อพื้นเมือง

ป้ายชื่อท้องถิ่นและข้อมูลท้องถิ่น

นักเรียนค้นคว้าข้อมูล
เพื่อจัดทำป้าย

ชื่อพื้นเมือง

หมากเกีย

001/1

ประโยชน์

ผลดิบ เป็นยาถ่ายพยาธิ ใช้เป็นสีย้อมผ้า
ให้สีดำ รักษาปัสสาวะพิการ ชัดเบา
โรคนี้่ว อากาโรไอ คอแห้ง คลื่นไส้
อาเจียน อ่อนเพลีย ฝีอักเสบ
แผลใต้ผิวหนัง

ตัวอย่างป้ายชื่อท้องถิ่นและข้อมูลท้องถิ่น

ตรวจสอบความถูกต้อง
โดยนักพฤกษศาสตร์

ป้ายข้อมูลที่สมบูรณ์

7-34190-001/1

ชื่อพื้นเมือง	หมากเกีย
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Diospyros mollis</i> Griff.
ชื่อวงศ์	EBENACEAE
ชื่อสามัญ	Ebony Tree
ประโยชน์	แก่น ทำกรอบรูป เครื่องประดับ ทำเครื่องใช้ฝังมุก ใบ ใช้ประดับพวงหรีด ผลดิบ เป็นยาถ่ายพยาธิ ผลสุก ให้สีดำ ใช้ย้อมผ้า เปลือก ผสมกะแช่กันบูด

ชื่อพืชที่เรียกกันเป็นทางการ
ทั่วโลก

ประกอบด้วย ชื่อสกุล คำคุณศัพท์
ระบุชนิด ชื่อผู้ตั้ง (เรียงตามลำดับ)
เขียนได้ 2 แบบ

1. *Diospyros mollis* Griff. (ขีดเส้นใต้)
2. *Diospyros mollis* Griff. (ตัวเอียง)

ชื่อที่เรียกกันในท้องถิ่น
(เขียนชื่อท้องถิ่นที่ ร.ร. ตั้งอยู่ก่อน
แล้วตามด้วยชื่อพื้นเมืองในท้องถิ่นอื่นๆ)

รหัสกิจกรรมสร้างจิตสำนึกฯ
รหัสไปรษณีย์ประจำท้องถิ่น
รหัสที่โรงเรียนเข้าร่วมโครงการอนุรักษ์ฯ
ของแต่ละจังหวัด
รหัสประจำต้นพืชแต่ละชนิด

7-34190-001-001

ชื่อพื้นเมือง	หมากเกีย
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Diospyros mollis</i> Griff.
ชื่อวงศ์	EBENACEAE
ชื่อสามัญ	Ebony Tree
ประโยชน์	ข้อมูลพื้นฐาน แก่น ใช้ทำกรอบรูป เครื่องประดับ ใบ ใช้ประดับพวงหรีด ผลดิบ เป็นยาถ่ายพยาธิ ผลสุก ให้สีดำ ใช้ย้อมผ้า ข้อมูลจากเอกสาร เปลือก ผสมกะแช่ กันบูด

ชื่อวงศ์
ชื่อกลุ่มของพืชที่มีชนิดนั้นๆ อยู่ในกลุ่ม
เช่น มะเกลือ มะพลับ ตะโก อยู่ใน
วงศ์เดียวกันคือ EBENACEAE

ชื่อสามัญ
ชื่อที่ใช้เป็นภาษาอังกฤษ บางชนิด
อาจตัดแปลงมาจากชื่อพื้นเมือง
บางชนิดเหมือนกับชื่อสกุลของพืช
ชนิดนั้นๆ บางชนิดอาจไม่มีชื่อสามัญ
ก็ได้ เช่น ไม้ป่าชนิดต่างๆ

ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับต้นไม้แก่การใช้ประโยชน์
เช่น เป็นอาหาร ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม สิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ
ตลอดจนเรื่องของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีพื้นบ้าน เพลงพื้นบ้าน ตำนาน ฯลฯ
ส่วนที่ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน ได้จากการสอบถามผู้รู้ในท้องถิ่น เช่น หมอยา ฯลฯ
ข้อมูลเอกสาร ได้จากหนังสือ ตำรา
หลักการเขียนให้เรียงตามลำดับตามส่วนของพืช ดังนี้ ทั้งต้น ราก ลำต้น
(เปลือก เนื้อไม้ แก่น ยาง ชัน) กิ่ง ก้าน ใบ ดอก ผล เมล็ด

ทะเบียนพรรณไม้ที่สำรวจภายในโรงเรียน

รายชื่อพรรณไม้

โรงเรียน.....

หมายเลข	ชื่อพื้นเมือง	ชื่อวิทยาศาสตร์	ลักษณะ	บริเวณ	ผู้ตรวจสอบ
001	หมากเกี้ยว	<i>Diospyros mollis</i> Griff.	ไม้ต้น	อาคาร1	
002	ตะเคียนทอง		ไม้ต้น	อาคาร1	
003	เหียง		ไม้ต้น	อาคาร2	
004	ขี้เหล็กบ้าน		ไม้ต้น	อาคาร3	

การจัดทำพรรณไม้แห้ง - พรรณไม้ดอง ตัวอย่างเฉพาะส่วน

ตัวอย่างพรรณไม้แห้ง

ตัวอย่างพรรณไม้ดอง

การรวบรวมพันธุ์ไม้นำเข้าปลูกในโรงเรียน

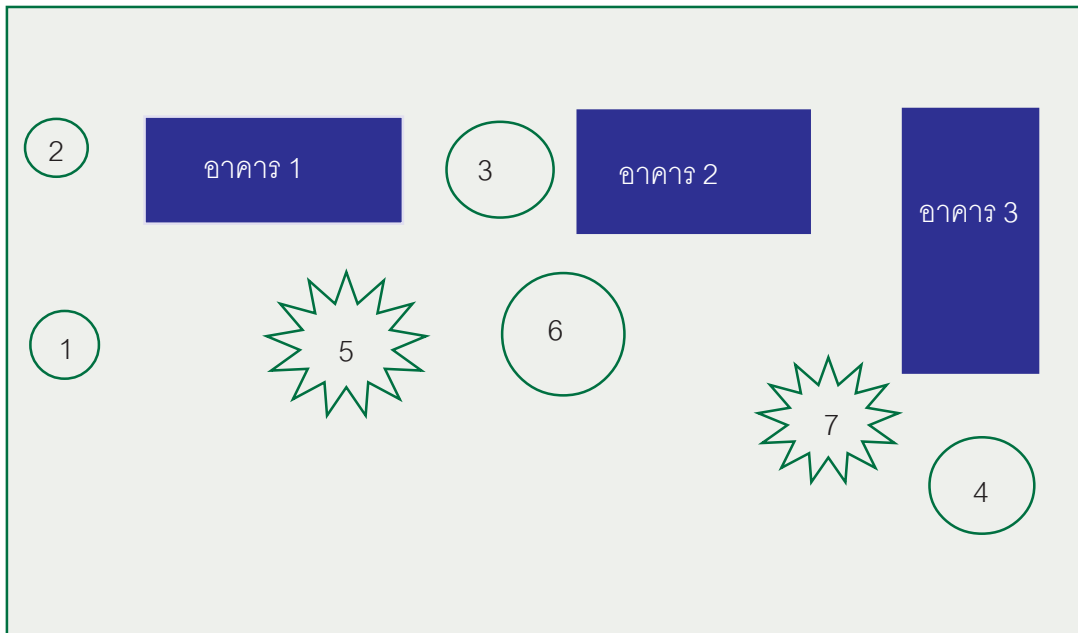
การรวบรวมพันธุ์ไม้เข้าปลูกในโรงเรียนอาจเป็นพืชในกลุ่มที่สนใจ โดยเน้นพืชพรรณไม้ในท้องถิ่น ซึ่งอาจมีการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้ได้ชื่อที่ถูกต้องตามวิธีการจัดทำป้ายชื่อ โดยมีการบันทึกแหล่งที่เก็บรวบรวม ข้อมูลการใช้ประโยชน์ของท้องถิ่น จะเป็นองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น พืชผักพื้นเมือง สมุนไพร ฯลฯ จัดทำแผนผังพันธุ์ไม้ทั้งที่มีอยู่เดิม และการนำเข้าปลูกรวบรวม

นำ พืชพรรณไม้เข้าปลูกเพิ่ม

- พืชพรรณไม้ท้องถิ่น
- พืชในกลุ่มที่สนใจ
 - ◆ สมุนไพร
 - ◆ พืชผักพื้นเมือง
- จัดทำแผนผังพันธุ์ไม้ในโรงเรียนทั้งที่มีอยู่เดิมและปลูกเพิ่ม

แผนผังแสดงต้นไม้ที่สำรวจภายในบริเวณโรงเรียน

 = อาคารเรียน

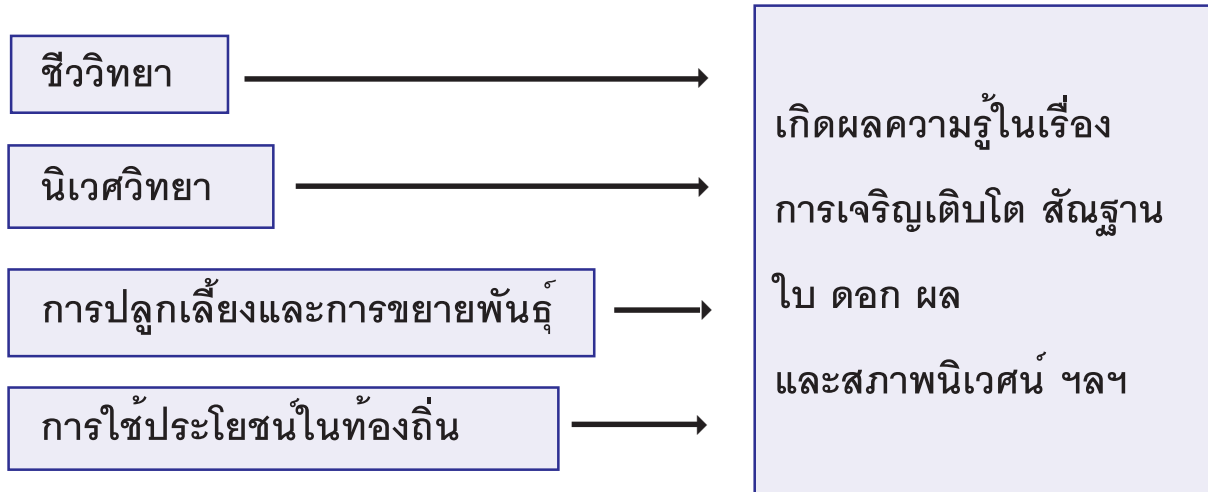
 = ต้นไม้ปลูกเพิ่ม

 = ต้นไม้เดิม

การศึกษาข้อมูลด้านต่าง ๆ

ทำการศึกษาด้านชีววิทยา สัตว์ฐานวิทยา การขยายพันธุ์ การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น การปลูกเลี้ยง โดยพืชบางชนิดอาจเป็นพืชที่ยังไม่ได้ทำการศึกษามาก่อน จะก่อให้เกิดความรู้ในเรื่องการเจริญเติบโต สัตว์ฐาน ใบ ดอก ผล สภาพนิเวศน์

ศึกษาสภาพนิเวศวิทยา
บันทึกลงสมุด

การเขียนรายงาน

เขียนรายงานผลการศึกษา เป็นข้อมูลเก็บไว้ในมุมสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ซึ่งอาจจะทำการศึกษาต่อเนือง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจน จากนั้นนำเสนออันจะก่อให้เกิดผู้เชี่ยวชาญท้องถิ่นของพืชชนิดนั้นๆ

การเขียนรายงาน

- รายงาน
- ↓
- ข้อมูลเก็บในมุมสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
- ↓
- ศึกษาต่อเนืองให้ได้ข้อมูลถูกต้องชัดเจน
- ↓
- นำเสนอ
- ↓
- เกิดผู้เชี่ยวชาญท้องถิ่นของพืชชนิดนั้นๆ

การนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ

มีการนำพืชในสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนไปใช้ เป็นสื่อการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ การนำไปขยายพันธุ์ ปลูกเลี้ยง จำหน่ายเพื่อให้เกิดผลประโยชน์แก่โรงเรียน

ใช้ประโยชน์ พืชพรรณไม้ที่มีอยู่อย่างกว้างขวาง

สื่อการเรียนการสอน

คณิตศาสตร์

สุขศึกษา

เกษตร

ภาษาอังกฤษ

ภาษาไทย

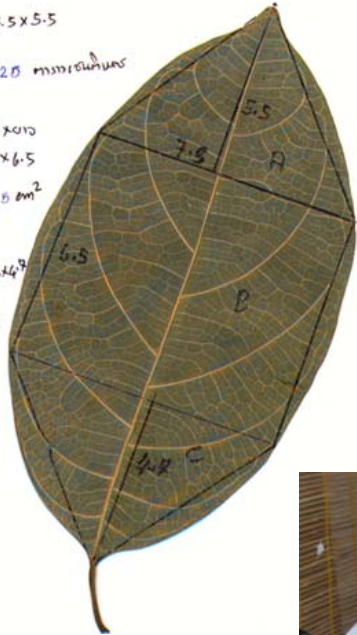
ศิลปะ ฯลฯ

รหัสพันธุ์ไม้ 7/170-01-029 ชื่อพันธุ์ไม้ กล้วย ชื่อวิทยาศาสตร์ *Artocarpus heterophyllus* Lank
 สรรพคุณของพืชในท้องถิ่น: ฝักสุกกินได้ ผู้ศึกษา หอสมุดฯ และฟรังค์ วันที่ 5 ต.ค. 43
 บ้านที่.....
 - ใบยัดดินสอดำใน ระสวยกว่าดินสอดำ
 - ฝัก ลวกน้ำ กรำ ลวกน้ำเย็น รับประทาน

A เป็น Δ พ.ก. = $\frac{1}{2} \times ฐาน \times สูง$
 = $\frac{1}{2} \times 7.5 \times 5.5$
 = 206.25 ตารางเซนติเมตร

B เป็น \square พ.ก. = $ด้าน \times อก$
 = 7.5×6.5
 = 487.5 cm^2

C เป็น Δ พ.ก. = $\frac{1}{2} \times 7.5 \times 4.8$
 = 180.0

จัดส่งข้อมูลให้กับโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ สวนจิตรลดา เพื่อจัดทำฐานข้อมูลพรรณพืชของประเทศ

ในการดำเนินการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน จะเป็นกิจกรรมร่วมของทุกคนในโรงเรียน เป็นผลงานของโรงเรียน ทุกคนเป็นเจ้าของและใช้ประโยชน์ มิใช่เป็นของผู้หนึ่งผู้ใด วิชาหนึ่งวิชาใด เพราะสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนไม่สามารถจะทำได้โดยคนเดียว กิจกรรมทั้งหมดโรงเรียนควรเน้นให้นักเรียนเป็นผู้ดำเนินการ โดยมีครูอาจารย์เป็นผู้ช่วยเหลือให้คำแนะนำสนับสนุน ให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์พืชพรรณ

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินงาน

1. จะเกิดความร่วมมือร่วมใจกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง
2. จะเป็นแหล่งข้อมูลพืชพรรณและภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่กระจายทั่วประเทศในเขตการศึกษาต่าง ๆ
3. เป็นส่วนหนึ่งของสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฯ ที่ในอนาคตจะเชื่อมต่อกันด้วยระบบข้อมูล
4. นักเรียน เยาวชน จะมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พืชพรรณของท้องถิ่น มีการศึกษาค้นคว้า อันก่อให้เกิดผู้เชี่ยวชาญระดับท้องถิ่น เกิดองค์ความรู้
5. เมื่อนักเรียน เยาวชนได้สัมผัสเกี่ยวกับพืชพรรณธรรมชาติ ก่อให้เกิดจิตใจที่อ่อนโยน มีสมาธิในการเรียนการทำงาน ผลงาน ผลการเรียนดีขึ้น ซึ่งจะเกิดผลกระทบในด้านต่าง ๆ

